

Näringsutskottets betänkande

1984/85:7

om åtgärder mot plågsamma djurförsök vid produktutveckling

Ärendet

I detta betänkande behandlas två motioner från allmänna motionstiden som avser åtgärder mot plågsamma djurförsök vid utveckling av kosmetika m. m.

Sammanfattning

Utskottet avstyrker motionärernas förslag om bl. a. skyldighet för leverantörer av kosmetiska och hygieniska medel att ange om djurförsök har använts vid produktutvecklingen. En reservation (vpk) har avgetts till förmån för motionerna.

Motioner

Yrkanden

De motioner som behandlas här är följande:

1983/84:420 av Pär Granstedt m. fl. (c), vari hemställs att riksdagen

1. hos regeringen hemställer om förslag till förbud att i Sverige marknadsföra nya kosmetika och hygienpreparat som utvecklats med hjälp av plågsamma djurförsök,

2. hos regeringen hemställer om förslag till lagstadgad skyldighet för leverantörer av sådana produkter som redan finns på marknaden att på förpackningen ange om plågsamma djurförsök förekommit vid produktutvecklingen.

1983/84:1888 av Martin Olsson (c), vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om införande av regler att det på kosmetiska preparat och hygienartiklar skall anges om den färdiga produkten eller i denna ingående ingredienser djurtestats för produktens framställande.

Motivering

I motion 1983/84:420 (c) anförts att starka etiska skäl talar för att djurförsök inte skall få förekomma vid utveckling av kosmetika och hygienpreparat, i varje fall inte i sammanhang där andra alternativ är tillgängliga. Ett första steg borde vara förbud mot att i Sverige marknadsföra nya sådana produkter

som har utvecklats med användande av plågsamma djurförsök. När det gäller preparat som redan finns på marknaden är det enligt motionärerna ett naturligt krav att konsumenten skall ha möjlighet att välja mellan varor som har utvecklats med och utan plågsamma djurförsök.

I motion 1983/84:1888 (c) hänvisas till att socialstyrelsen arbetar med frågan om innehållsdeklaration för kosmetiska preparat och hygienartiklar, innebärande att ämnen som kan innebära hälsorisker klart skall anges. Enligt motionären borde det också införas bestämmelser om angivande på varje förpackning huruvida den föreslagna produkten eller i den ingående ingredienser har djurtestats. Fördelen härmed skulle vara att människor som av etiska skäl inte vill köpa medel som har tillkommit efter sådana försök får tillräcklig upplysning för att kunna undvika detta. Uppstår härigenom tillräckligt köpmotstånd mot djurtestade medel leder detta i sin tur till att tillverkare för att få sälja sina produkter tvingas arbeta för begränsning av djurförsöken och för utvecklande av alternativa metoder.

Enligt motionären bör lämpliga regler om obligatorisk uppgift om djurtest förekommit införas samtidigt med annan lagstiftning om innehållsdeklaration för kosmetiska preparat m. m. Det bör därvid prövas om kravet på uppgift om djurtestning kan byggas in i samma lagstiftning som nu förbereds inom socialstyrelsen eller om särskilda bestämmelser fordras.

Allmänt om kosmetiska och hygieniska medel

I en rapport våren 1984 från socialstyrelsens läkemedelsavdelning om förslag till nya bestämmelser för kosmetiska och hygieniska medel lämnas vissa allmänna uppgifter om marknaden i Sverige för sådana medel.

I leverantörsledet uppgår marknaden omsättning till ca 1 miljard kronor, vilket motsvarar 2-3 miljarder kronor i konsumentledet. Varugruppen är mycket heterogen och omfattar dels basvaror som säljs i stora kvantiteter men omfattar ett litet sortiment, dels exklusiva varor som säljs i små kvantiteter och omfattar mycket stora sortiment.

Det finns i dag ca 140 leverantörer av kosmetik- eller hygienprodukter i Sverige. På den svenska marknaden finns ca 20 000 olika artikelnummer. Huvuddelen av produkterna är komplicerade blandningar av flera kemiska ämnen. Uppskattningsvis finns det 6 000 olika ingredienser att tillgå.

Importen svarar värdemässigt för ca 82 % av försäljningen. Huvuddelen av importen sker från Europeiska gemenskapen (EG).

Dagligvaruhandelns sortiment är ofta märkt med svensk etikett där tillverkare och importör står omnämnda. Kosmetikprodukter är undantagsvis märkta med svensk text. Dock finns utländsk text, ofta på flera språk.

De hälsorisker med kosmetiska och hygieniska medel som i första hand har uppmärksamrats är allergiska effekter. Kunskap om allergiframkallande egenskaper hos nya ämnen och produkter anses kunna erhållas endast genom testning på djur. I marknadsföringen har det på senare tid blivit allt vanligare

att företagen anger att deras produkter är allergitestade. Det anges dock oftast inte vilken eller vilka tester som har utförts.

Gällande bestämmelser

Behandlingen av husdjur och andra djur som hålls i fangenskap regleras i *lagen (1944:219) om djurskydd*. Djurskyddslagens grundtanke är att djuren skall behandlas väl och såvitt möjligt skyddas mot lidande. Hälsovårdsnämnderna, länsstyrelserna och lantbruksnämnderna är tillsynsmyndigheter. I lagen regleras användningen av djur för vetenskapligt ändamål m. m. I samband med en lagändring år 1979 (se JoU 1978:79:5) inrättades i varje högskoleregion en rådgivande etisk nämnd för djurförsök. Vidare inrättades en central nämnd för försöksdjursfrågor med uppgift att vara ett samordnande och rådgivande organ inom försöksdjursverksamheten. Nämnden skall verka för en minskad användning av försöksdjur, bl. a. genom stöd till alternativa metoder till djurförsök. Särskilda statliga medel anvisas till nämndens verksamhet.

Lagen (1973:329) om hälso- och miljöfarliga varor innehåller bestämmelser om kontroll av varor som med hänsyn till sina kemiska eller fysikalisk-kemiska egenskaper och hantering kan befaras medföra skada på människor eller i miljön. Lagen innehåller dels grundläggande bestämmelser om tillverkning, försäljning, annan hantering och import av hälso- och miljöfarliga varor, dels bemyndigande för regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att ingripa mot sådana varor. Frågor om hälso- och miljöfarliga varor prövas av produktkontrollnämnden. För den centrala tillsynen svarar statens naturvårdsverk och arbetarskyddsstyrelsen.

I kungörelsen (1973:334) om hälso- och miljöfarliga varor meddelas föreskrifter om bl. a. märkning av sådana varor. Med stöd härav har produktkontrollnämnden utfärdat särskilda bestämmelser om märkning, som bygger på en indelning av hälsofarliga varor efter art och grad av skadlighet. Nämnden svarar också för ett centralt register över kemiska produkter.

Med stöd av kungörelsen om hälso- och miljöfarliga varor har socialstyrelsen utfärdat föreskrifter om förbud mot vissa ämnen i kosmetiskt eller hygieniskt medel. Föreskrifterna har fått formen av en s. k. negativ lista, vilket innebär att vissa ämnen inte får förekomma i dessa produkter eller att halten av ingående substanser maximeras.

Särskilda bestämmelser om märkning gäller på vissa områden. Enligt *läkemedelsförordningen* (1962:701) skall läkemedel vid utlämnande vara fullständigt deklarerat. *Livsmedelslagen* (1971:511) innehåller bestämmelser om märkning av färdigförpackat livsmedel med avseende på bl. a. sammansättning och ursprung. I vad gäller elektrisk materiel m. m. och produkter som innehåller radioaktivt ämne utfärdas bestämmelser om märkning av

statens energiverk resp. statens strålskyddsinstitut.

De hittills angivna bestämmelserna om obligatorisk märkning har tillkommit främst av hälsoskydds- och säkerhetsskäl. *Lagen (1982:736) om ursprungsmärkning av kläder* med följdförfattningar har det mera allmänna syftet att de enskilda konsumenterna skall informeras om i vilket land kläderna är tillverkade. Enligt ett motivuttalande i samband med lagens tillkomst (prop. 1981/82:148 s. 25) skulle vissa konsumenter kunna föredra att köpa svensktillverkade kläder framför kläder tillverkade utomlands med hänsyn till sin vilja att stödja svensk tekoindustri. Det antogs också att vissa konsumenter av politiska skäl skulle vilja avstå från att köpa kläder som är tillverkade i visst land.

Enligt en generalklausul i *marknadsföringslagen (1975:1418)* kan en näringsidkare åläggas att vid marknadsföring av en vara lämna information som har särskild betydelse från konsumentsynpunkt. Ett sådant åläggande kan innehålla att informationen skall lämnas genom märkning på varan eller tillhandahållas i annan form på säljställe, lämnas i annonser eller andra framställningar eller lämnas i viss form till konsument som begär det. Enligt lagen kan också förbud meddelas mot fortsatt försäljning av varor som på grund av sina egenskaper medför särskild risk för skada på person eller egendom.

För tillämpningen av marknadsföringslagen svarar konsumentombudsmannen (KO) – vilken befattning är förenad med tjänsten som chef för konsumentverket – och marknadsdomstolen. Konsumentverket utfärdar i vissa fall riktlinjer med krav på företagens marknadsföring och produktutveckling. Riktlinjerna fastställs efter förhandlingar och är inte rättsligt bindande. De kan t. ex. innehålla krav på märkning av vissa varor eller på annan information till skydd för konsumenterna.

Uppgifter i anslutning till motionerna

Djurförsök

Inom jordbruksdepartementet förbereds f. n. ett förslag till ny djurskyddslag. Förslaget väntas komma att innebära bl. a. att även djurförsök för framställning av kemiska produkter, t. ex. kosmetika, skall omfattas av etisk prövning. Avsikten är att proposition i frågan skall föreläggas riksdagen våren 1985.

En konvention om djurförsök utarbetas f. n. inom Europarådet. En expertgrupp har färdigställt ett förslag till konventionstext, som under året har behandlats i Europarådets ministerkommitté. Sedan vissa medlemsländer föreslagit ändringar i konventionstexten har förslaget bordlagts. Enligt uppgift har någon tidpunkt för förnyad behandling av ärendet i ministerrådet inte bestämts.

Information om kemiska produkter

Våren 1983 tillkallades kemikommisionen (Jo 1983:02) för att se över frågor om förbättrad kontroll över hanteringen av kemiska ämnen och produkter. I delbetänkandet (SOU 1984:24) En bättre information om kemiska produkter har kommissionen lagt fram förslag om utvidgad information om varor som inte är märkningspliktiga. Vidare föreslås att ett system med förhandsgranskning av nya kemiska ämnen införs och att skyldigheten att lämna uppgifter till produktregistret utvidgas.

I huvudbetänkandet (SOU 1984:77) Kemikaliekontroll har kommissionen nyligen lagt fram förslag om kraftigt ökad kontroll av kemiska produkter. Betänkandet remissbehandlas f. n. Regeringen väntas komma att lägga fram en proposition på grundval av kommissionens förslag våren 1985.

Information om kosmetiska och hygieniska medel

Lagen om hälso- och miljöfarliga varor är i princip tillämplig på kosmetiska och hygieniska medel. En del varugrupper inom området kosmetik och hygien omfattas av det nuvarande produktregistret, medan andra står utanför. De bestämmelser som gäller för märkning av hälso- och miljöfarliga varor tillämpas inte på kosmetiska och hygieniska medel. År 1982 uppdrog regeringen åt socialstyrelsen att utarbeta förslag till märkningsföreskrifter för sådana medel. Enligt uppdraget skulle arbetet inriktas på att det i Sverige skulle införas föreskrifter som överensstämmer med reglerna inom EG.

I den tidigare nämnda rapporten från socialstyrelsens läkemedelsavdelning redovisas ett förslag till bestämmelser om innehåll och märkning av kosmetiska och hygieniska medel. Förslaget sammanfattas enligt följande:

Vägleddande listor över ämnen som ej får, resp. under vissa villkor får ingå i kosmetiska eller hygieniska medel föreslås upprättas. En märkningsbestämelse föreslås innebärande krav på uppgift om produktnamn, produktgrupp, bruksanvisning, satsnummer, hållbarhetsdata samt deklarationsskyldighet för vissa innehållsämnen.

Kosmetiskt eller hygieniskt medel får i regel ej ha sådana egenskaper att det kan medföra hälsorisk vid avsedd användning. Om ett kosmetiskt eller hygieniskt medel ändå kan antas orsaka hälsorisk t. ex. av allergiskäl eller genom ej avsedd användning föreslås att medlet skall förses med varningsmärkning. Denna varningsmärkning skall på produktbehållaren särskiljas från övrig text och framgå tydligt. Märkningen skall vara på svenska.

För att kunna övervaka produktsortimentet krävs att kännedom finns om vilka produkter som förekommer på den svenska marknaden. Ett produktregister innehållande uppgift om samtliga i Sverige tillverkade och importerade medel föreslås inrättas vid socialstyrelsen. Uppgift om produktnamn, användningsområde samt tillverkare och importör skall primärt finnas i registret. Socialstyrelsen föreslås få i uppdrag att utreda huruvida registret skall förses med fullständig innehållsdeklaration.

Socialstyrelsen föreslås i framtiden bli tillsynsmyndighet för kosmetiska och hygieniska medel.

Förslaget har remissbehandlats. Sedan socialstyrelsen tagit slutlig ställning väntas det komma att överlämnas till regeringen.

Information enligt marknadsföringslagen

Enligt 3 § marknadsföringslagen kan en näringsidkare åläggas av marknadsdomstolen att lämna information av särskild betydelse från konsumentsynpunkt, t. ex. genom märkning eller i annan form på säljstället eller genom annonser. I riktlinjekommitténs betänkande (SOU 1983:40) Konsumentpolitiska styrmedel förs en ingående diskussion om innebörden och tillämpningen av denna bestämmelse. Bl. a. anføres (s. 160) att bestämmelsen är mycket allmänt utformad. Avsikten synes ha varit att den erforderliga vägledningen skulle komma till stånd genom praxis, dvs. konsumentverkets riktlinjer och marknadsdomstolens beslut.

Beträffande huvudkriteriet i 3 § om särskild betydelse från konsumentenssynpunkt anför kommittén följande (s. 247 f.):

Enligt ett ofta citerat motivuttalande anger kriteriet situationer där "ett inte helt obetydligt behov föreligger" av informationen och "inte bara (i) sådana fall som är särskilt allvarliga" (jfr prop. 1975/76:34 s. 126). Med detta uttalande torde man ha velat framhålla att informationsbristen inte nödvändigt behöver hänföra sig till ett faktum som är grundläggande och vitalt för ett visst köpbeslut.

Enligt vår mening är det rimligt att i lagtextens rekvisit "särskild betydelse från konsumentenssynpunkt" tolka in även ett krav på att informationen skall ha betydelse för en inte alltför liten del av den krets konsumenter som utgör potentiell kundkrets för varan eller tjänsten.

En ytterligare fråga är vad som bör förstås med "från konsumentenssynpunkt", närmare bestämt vilka konsumenters informationsbehov som skall tillgodoses. Vi finner det rimligt att man utgår från föreställningen om något slags tänkt genomsnittskonsument, såvida inte i det enskilda fallet närmare utredning föreligger, eller kan förebringas med måttliga resursinsatser, om kundprofilen för varan eller tjänsten i fråga.

Efter att ha övervägt behovet av ett förtydligande av lagen har kommittén bedömt att man bör avstå från en sådan lagändring, främst med hänsyn till att den nuvarande oklarheten inte synes ha medfört några allvarliga olägenheter.

Kommitténs betänkande har remissbehandlats och bereds f. n. inom regeringskansliet.

Annan konsumentinformation

Konsumentpolitiska kommittén (Fi 1983:03) har i uppdrag att göra en allmän översyn av konsumentpolitiken. I uppdraget ingår bl. a. att överväga

vissa frågor om konsumentinformation. Här om anförs i direktiven (Dir. 1983:15) följande:

I anslutning till marknadsföringsfrågorna faller det sig naturligt att granska också standardiserad konsumentinformation och därmed sammanhängande frågor. Dessa frågor har ständigt varit aktuella inom konsumentpolitiken. Det tidigare VDN-systemet har utvecklats genom beslut av konsumentverket år 1973. Marknadsföringslagen av år 1975 har öppnat delvis nya vägar för standardiserad information. Genom beslut av den dåvarande regeringen fick konsumentverket år 1979 i uppdrag att utreda frågor om information på säljstället. Verket har år 1982 rapporterat resultatet till regeringen. År 1979 tillsattes också varuprovningsskommittén, som i betänkandet (SOU 1982:38) Fakta för konsumenter redovisat förslag i hithörande frågor. Enligt min mening kan ställning till de förslag som där redovisas inte tas fristående från resultat av den samlade översyn som jag nu förordar. Vidare står det redan nu klart att ett eventuellt genomförande av några av förslagen kräver ytterligare överväganden och förberedelser. Den kommitté som nu bör tillkallas bör få i uppdrag att, i den utsträckning som motiveras av dess övergripande slutsatser, ytterligare bereda frågorna om standardiserad information och därmed sammanhängande problem. Konsumentverkets rapport och varuprovningsskommitténs betänkande bör därför jämte de avgivna yttrandena överlämnas till kommittén.

Kommittén väntas komma att avge sitt betänkande våren 1985.

Tidigare behandling

Flera motioner av samma innebörd som de nu aktuella har behandlats av riksdagen under senare år efter beredning i jordbruksutskottet.

Med anledning av yrkanden i en motion år 1980 om såväl förbud mot tester på djur av kosmetika m. m. i Sverige som obligatorisk uppgift om djurtester på förpackning till sådana produkter anförde jordbruksutskottet (JoU 1980/81:1) att försök av åsyftat slag till övervägande del äger rum i andra länder. Utskottet ansåg det därför mest naturligt att frågorna aktualiserades i internationella djurskyddssammanhang. Motionen avstyrktes. Riksdagen följde utskottet.

Året därpå yrkade samme motionär i en liknande motion även på förbud mot import av kosmetiska produkter av lyxkaraktär som uppenbarligen är testade på djur. Jordbruksutskottet (JoU 1981/82:3) hänvisade till sitt nyssnämnda betänkande. Vidare anfördes följande:

Utskottet har funnit anledning att i anslutning till den nu aktuella motionen något utveckla sina synpunkter på försöksdjursanvändningen i de av motionärerna åsyftade sammanhangen. Tidigare riksdagsbeslut i hithörande frågor bygger bl. a. på principen att användningen av försöksdjur så långt möjligt kan begränsas och att en övergång till andra forskningsmetoder än djurförsök stimuleras. Vid bedömningen av det etiskt försvarbara i ett djurförsök är vidare ändamålet med försöket av central betydelse. Sådana projekt som t. ex. syftar till att främja den medicinska forskningen eller att förebygga risker från arbetarskydds- eller allmän hälsosynpunkt torde i

allmänhet inta en viss särställning i dessa sammanhang. Från nyss berörda utgångspunkter finns det däremot enligt utskottets mening anledning att inta en betydligt mera restriktiv hållning till djurförsök som förekommer vid framställning av klart lyxbetonade produkter. Även om det självfallet ofta kan vara vanskligt att på rent objektiva grunder söka definiera ett sådant begrepp. Beträffande vissa kemiska preparat med ytterst perifert användningsområde (t. ex. medel för att förhöja vissa krukväxters utseende m. m.) är det dock enligt utskottets mening klart stötande från etisk synpunkt om djurförsök skall behöva förekomma i tillverkningsprocessen. I enlighet med vad utskottet tidigare framhållit är det viktigt att hithörande frågor tas upp av berörda myndigheter och organisationer i det internationella djurskyddsarbetet. Vad utskottet anfört med anledning av motion 1980/81:1004 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Under allmänna motionstiden i år väcktes en motion med yrkande på att riksdagen skulle begära att regeringen uppdrar åt socialstyrelsen att låta även uppgifter om vilka ämnen som testats på djur ingå i det nya produktregistret över kosmetika. Jordbruksutskottet (JoU 1983/84:30) ansåg sig inte böra föregripa den fortsatta prövningen av socialstyrelsens förslag genom att föreslå något riksdagsuttalande angående den närmare inriktningen av verksamheten i fråga. Riksdagen följde utskottet.

Näringsutskottet har vid flera tillfällen under senare år behandlat motioner om varudeklarationer av olika produkter. Med anledning av ett motionsyrkande år 1978 om lag om kontroll och obligatorisk varudeklaration av kosmetiska preparat, särskilt med hänsyn till att dessa kan orsaka allergiska besvär, anförde utskottet (NU 1978/79:5) att frågan uppmärksammades av berörda myndigheter, bl. a. konsumentverket. Mot bakgrund härav fann utskottet inte anledning att föreslå riksdagen någon åtgärd.

År 1979 behandlades en motion med krav på innehållsangivelser på varor som saluförs för allmänt bruk, t. ex. kosmetiska och hygieniska artiklar samt rengöringsmedel av olika slag. Utskottet hänvisade (NU 1979/80:12 s. 16) till pågående arbete inom konsumentverket med frågan om utformningen av konsumentinformation på säljstället. Vidare hänvisades till arbetet inom produktkontrollnämnden med att bygga upp ett centralt produktregister för kemiska produkter. Motionen avstyrktes.

År 1980 avstyrkte utskottet (NU 1980/81:14) en liknande motion. Utskottet ansåg att resultatet av konsumentverkets utredningsarbete borde avvaktas.

Riksdagen avlog de här angivna motionerna i enlighet med utskottets hemställan.

Utskottet

En huvudtanke i motionerna 1983/84:420 (c) och 1983/84:1888 (c) är att konsumenter som av etiska skäl inte vill använda kosmetiska och hygieniska medel som har djurtestats skall kunna undvika sådana medel, vilket förutsätter information om förekomsten av djurförsök vid utvecklingen av medlet i fråga. Motionärernas förhoppning är att krav på sådan information efter hand kommer att skapa ett köpmotstånd mot djurtestade produkter och därigenom främja utvecklingen av andra försöksmetoder.

Motionerna har alltså tillkommit främst i djurskyddssyfte. Utskottet vill här hänvisa till de uttalanden som har gjorts av jordbruksutskottet vid behandlingen senast våren 1984 av liknande motionsyrkanden och som ger uttryck åt en restriktiv hållning till djurförsök, i synnerhet sådana som förekommer vid utvecklingen av lyxbetonade produkter. Vidare hänvisas till det pågående arbetet med förslag till ny djurskyddslag. Som framgått väntas lagförslaget komma att innebära att även djurförsök för framställning av kemiska produkter, t. ex. kosmetika, skall bli föremål för kontroll. Utskottet förutsätter att frågan om djurförsök för sådana ändamål kommer att bli allsidigt belyst i samband med riksdagens kommande behandling av lagförslaget.

I de två motionerna berörs även frågor av annan karaktär, bl. a. frågan om förbättrad konsumentinformation beträffande kosmetiska och hygieniska medel. Utskottet har i det föregående redovisat pågående arbete på området, främst socialstyrelsens förslag till nya bestämmelser för sådana medel. Förslaget, som ännu inte föreligger i slutlig form, väntas komma att leda till att bestämmelser införs om obligatorisk märkning av medlen.

Utskottet vill också peka på att näringsidkare med stöd av marknadsföringslagen kan åläggas att vid marknadsföringen av en vara lämna information av särskild betydelse från konsumentsynpunkt. Nu gällande lagstiftning öppnar alltså möjligheter för prövning av önskemål om konsumentinformation av olika slag.

Av vad som anförts framgår att motionärernas önskemål kan komma att tillgodoses i andra sammanhang. Med hänsyn härtill anser utskottet inte att det nu finns anledning till något initiativ från riksdagens sida. Motionerna 1983/84:420 (c) och 1983/84:1888 (c) avstyrks följaktligen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna 1983/84:420 och 1983/84:1888.

Stockholm den 27 november 1984

På näringsutskottets vägnar
NILS ERIK WÅÅG

Närvarande: Nils Erik Wääg (s), Tage Sundkvist (c), Gunnar Nilsson i Stockholm (s), Lilly Hansson (s), Erik Hovhammar (m), Rune Jonsson (s), Sten Svensson (m), Wivi-Anne Radesjö (s), Per Westerberg (m), Christer Eirefelt (fp), Jörn Svensson (vpk), Birgitta Johansson (s), Bo Finkkvist (s), Lars Ahlström (m) och Per-Ola Eriksson (c).

Reservationer

Jörn Svensson (vpk) anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

En huvudtanke --- (=utskottet) --- olika slag.

Av vad som anförts framgår att vissa av de frågor som tas upp i motionerna kan komma att behandlas i andra sammanhang. Utskottet vill dock redan nu ansluta sig till motionärernas starkt kritiska inställning till användningen av djurförsök i samband med utveckling av kosmetika m. m. Utskottet vill här också hänvisa till de allmänna synpunkter på djurförsök som tidigare har framförts från vänsterpartiet kommunisternas sida i bl. a. motionerna 1982/83:1623 och 1983/84:1862. Såsom anförts i dessa motioner ter sig sådana försök i många fall såväl etiskt oacceptabla som vetenskapligt tvivelaktiga.

Mot bakgrund härav biträder utskottet motionärernas krav på obligatorisk information om förekomsten av djurförsök vid utveckling av kosmetika och hygieniska produkter. Införandet av en sådan uppgiftsskyldighet får ses som ett första steg mot ett förbud mot marknadsföring i Sverige av kosmetika m. m. som testats på djur. Såsom föreslås i motion 1983/84:1888 (c) bör uppgiftsskyldigheten införas samtidigt med de av socialstyrelsen föreslagna bestämmelserna om märkning av kosmetiska och hygieniska medel. Detta bör ges regeringen till känna som riksdagens mening. Därmed tillgodoses i huvudsak även motion 1983/84:420 (c).

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1888 och med anledning av motion 1983/84:420 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.